

FILIMON

Epistola către Filimon sau Dragostea în exercițiu în viața zilnică de H. Rossier

Ocupându-ne ultima oară de Epistola lui Iuda (*), am văzut că, din toate epistolele Noului Testament, nici una nu are o aplicație mai largă decât aceasta, pentru că se adresează nu creștinilor ajunși la un anumit grad de cunoștință, ci tuturor celor chemați în general, tuturor celor care aparțin Domnului. Epistola către Filimon este, sub acest aspect, contrariul celei a lui Iuda. Nu există, în Noul Testament, o epistolă care să fie la fel de individuală. Nu vreau să spun că a fost adresată unei persoane – primele trei versete ne dovedesc contrariul – ci că epistola însăși conține îndemnuri întru totul individuale și neprivind decât pe o singură persoană, pe Filimon.

(*) Epistola lui Iuda, sau ultimele zile ale creștinătății. Aversism serios pentru toți copiii lui Dumnezeu de H. R.

Luând în considerare diversele epistole individuale ale Noului Testament, ne vom putea convinge de ceea ce tocmai am afirmat. Epistolele către Timotei sunt adresate unei persoane. În prima, apostolul recomandă scumpului său tovarăș de lucru, nu numai o anumită purtare personală, ci și purtarea cuvenită tuturor creștinilor în casa lui Dumnezeu care este Biserica Dumnezeului viu. A doua epistolă este perechea celei dintâi. Ea consideră casa lui Dumnezeu ca fiind în neorânduială, și apostolul îi dă lui Timotei îndrumări, pentru ca fie el, fie credincioșii, să afle ce au de făcut sau de păzit, de ceea ce trebuie să se despartă, de ce trebuie să se alipească, în aceste vremuri neplăcute.

În Epistola către Tit, găsiți ceva asemănător: apostolul se adresează persoanei, dar cu privire la ordinea și la învățătura sfântă printre creștini. Scopul său este deci ansamblul Bisericii.

Mai avem cele două mici epistole ale lui Ioan. Ele sunt adresate unor persoane; a doua unei femei, pentru ca să afle care sunt cei pe care trebuie să-i respingă, ea și copiii ei în mijlocul confuziei introduse în Adunare. Scopul este deci general. Ruina este evidentă; trebuia ca fiecare să știe de ce trebuia să se despartă. Nu mai era vorba doar de a păstra sfânta învățătură, ci de a evita oamenii care păraseau adevărul. La fel, în a treia epistolă, adresată lui Gaiu, scopul este general. Gaiu trebuia să afle cine trebuia să fie primit în mijlocul dezordinii care domnea și nu, ca în a doua epistolă, cine trebuia să fie respins. Scopul acestor două epistole, ca și a Epistolei a doua către Timotei, este deci purtarea unui creștin sau a mai multora, în mijlocul creștinătății care, din punct de vedere al răspunderii, este o biserică în ruină.

În Epistola către Filimon, nu găsim nimic asemănător, nu se face nici o mențiune despre influența pe care aceasta din urmă ar trebui să o exercite în jurul lui. Este vorba aici de împrejurări întrutotul individuale, și care par, unui cititor superficial, că ar trebui să conțină puțină învățătură. Subiectul este un eveniment care nu s-a întâmplat în existența nici unuia dintre noi; și totuși, acest fapt particular este folosit de Duhul lui Dumnezeu pentru a ne da adevăruri de mare importanță cu privire la viața și la purtarea noastră personală. Iată faptele: Filimon avea un slav Onisim, care fugise de la el, probabil luând ceva, și făcând, cum se zice, un împrumut forțat de la stăpânul său. Onisim se refugiase la Roma, unde, găsindu-se în legătură cu apostolul Pavel, întemnițat, a fost convertit, apoi a devenit tovarășul și slujitorul său devotat în captivitatea sa. Acum, Pavel îl trimitea înapoi la stăpânul lui. Aceasta este toată povestea. Merita ca Duhul lui Dumnezeu să ne păstreze o epistolă asupra unui fapt atât de particular? Ei bine! dragi prieteni, dacă nu am avea Epistola către Filimon, tocmai cu privire la împrejurările obișnuite ale vieții ne-ar lipsi învățătura. Cum să trăiești ca Hristos în

FILIMON

evenimentele familiei, casei, în existența obișnuită de fiecare zi? Fără această epistolă, nu am găsi nici măcar una, în Noul Testament, care are acest scop unic; de aici valoarea ei imensă.

Citiți celelalte epistole; ele ne prezintă toate, în același timp cu Persoana și lucrarea lui Hristos care le sunt temelie, mari învățături, asupra cărora credința noastră este întărită, sau ne spun care vor fi urmările părăsirii acestor adevăruri. Avem epistole, ca cea către Romani, care prezintă îndreptățirea păcătosului și eliberarea credinciosului; ca cele către Corinteni, care prezintă organizarea Adunării lui Hristos și slujirea; ca cea către Efeseni, care ne vorbește despre poziția Adunării lui Hristos în locurile cerești și unitatea trupului Său aici jos; ca cea către Coloseni, care are ca subiect Căpetenia înviată a Adunării și ne îndreaptă inimile și gândurile către Hristos, ascuns în cer în Dumnezeu; ca cea către Tesaloniceni, care ne vorbește de a doua venire a Domnului. Fără a termina această enumerare, putem spune că epistolele ne prezintă fie Persoana lui Hristos, fie marile principii ale adevărului care decurg din lucrarea Lui și îndemnul care sunt consecința lor.

În Epistola către Filimon, nimic asemănător. Împrejurările unei zile, un fapt ocazional; dar, în mijlocul acestor împrejurări, viața lui Dumnezeu care se arată, o viață de iubire practică, ce se dezvoltă cu atât mai minunat cu cât evenimentele sunt, în aparență, de o importanță trecătoare.

Nu avem nevoie tocmai de aceasta? Avem de-a face, în viețile noastre, mult mai mult cu lucrurile mici decât cu lucrurile mari. Suntem chemați, cu atât mai mult, să arătăm caracterul lui Hristos în dificultățile zilnice, făcute pentru a ne irita, sau pentru a ne indigna împotriva celor care ne fac să suferim pe nedrept, și avem nevoie să cunoaștem secretul prin care putem trăi ca Hristos în aceste împrejurări în care inima este deseori zdrobită, sentimentele adeseori rănite și înăbușite.

Ce ni se spune despre Filimon ni-l arată ca pe un om foarte evlavios, și nu ne putem îndoi că a exercitat, prin har, o influență creștină în jurul său, deoarece casa lui devenise locul unei adunări locale. El se jertfea pentru alții, și inimile sfinților erau permanent înviorate prin felul în care se devota tuturor. Putem înțelege că un asemenea om, văzând pe unul dintre sclavii lui, căruia îi arătase, fără îndoială, tot atâta grijă ca și celorlalți, fugise de la el, nedreptățindu-l prin necredințioșia lui, putem înțelege, zic eu, că inima lui a fost cuprinsă de indignare. Aceste sentimente pot fi legitime, dar există, în asemenea împrejurări, un mod de a arăta adevărul caracter al lui Hristos?

Să remarcăm mai întâi că, atunci când este vorba de interesele noastre lezate, ne lăsăm mult mai mult mâncăți de sentimente de iritare decât atunci când acelaș rău este făcut altora. Nu este adevărat că, timp de luni, poate de ani, ne amintim de nedreptatea care ni s-a făcut, în loc de a alunga orice resentiment din memoria noastră, și că acest resentiment se arată chiar cu privire la frații noștri sau față de surorile noastre în Hristos?

Avem deci nevoie de Epistola către Filimon pentru a ști cum putem fi eliberați de gânduri amare sau nedemne de Domnul. Ei bine! Dragi cititori, Dumnezeu să ne dea să citim această epistolă cu rugăciuni, și să înțelegem din ea secretul vieții creștine individuale și zilnice.

Acest secret îndrăznim să spunem, este pur și simplu dragostea.

Da, Epistola către Filimon este plină de dragoste de la început la sfârșit. Dragostea ne este arătată sub toate aspectele ei.

Gândiți-vă mai întâi la Pavel: Pavel era un apostol și, ca atare, avea dreptul să poruncească. Avea o autoritate dată lui de Domnul, cu care putea să zică: "Vreau ca aceasta să fie astfel și nu altfel"; și creștinii trebuiau să se supună cuvântului său. În cazul lui Filimon, ar fi putut să se folosească de acest caracter al autorității pentru a cere reintegrarea lui Onisim. Ce

FILIMON

face el? Se folosește de drepturile lui? Se prezintă el în demnitatea lui de apostol pentru a se face ascultat? Nu, el este „Pavel, întemnițat al lui Isus Hristos” (v. 1), și mai departe (v. 9): „bătrânul Pavel”. Își arată dependența, slăbiciunea. Un întemnițat, pus în lanțuri, un bătrân nu-și poate revendica puterea. Și în plus, acest bătrân era slăbit prematur (pentru că abia atinsese șaiszeci de ani la data morții) de nenumăratele lui suferințe pentru Evanghelie și de grija care îl cuprindea în fiecare zi pentru toate adunările. Dacă Pavel, în loc de a se prezenta în slăbiciunea lui, i-ar fi impus o datorie lui Filimon, toată învățătura acestei epistole ar fi fost pierdută. În loc de aceasta, el ocupă în dragoste ultimul loc.

„Pavel, întemnițat al lui Hristos Isus, și fratele Timotei, către Filimon, cel mai preaiubit și împreună - lucrător cu noi, și către sora Apfia și către Arhip, împreună - ostaș cu noi, și către adunarea din casa ta” (v. 1-2). Pavel însuși, își asociază ca în alte epistole, pe „fratele Timotei” care avea de asemenea autoritate pentru a acționa ca delegat al apostolului, dar se găsește legat aici, ca simplu frate, de apostolul întemnițat. Apoi el invocă părtășia creștină pentru a produce în Filimon toate roadele harului. El adună, ca să zicem așa, toți sfinții din casa lui Filimon, chiar și pe Apfia, soția lui, și îi leagă unii de alții. Arhip, „împreună - ostaș” cu apostolul lucra probabil în adunare. Termenul „împreună - lucrător” folosit pentru Filimon și alții (v. 24), este mai general. Fiecare creștin care avea pe inimă lucrarea Domnului, chiar cei care nu puteau lupta pentru ea decât prin rugăciuni, era împreună – lucrător cu apostolul. Și noi putem să fim, să avem pe inimă aceeași interese ca Pavel, să punem înaintea lui Dumnezeu, la fel ca el, nevoile sufletelor, să luăm parte la Evanghelie ca el. Aceștia sunt cei pe care apostolul îi asociază cu Filimon în salutarea lui, pentru a se adresa apoi direct celui care este capul familiei.

Am văzut că această epistolă, deși având o adresă generală, are un caracter eminentamente individual. Dar, este vorba de prosperitatea personală a sfinților, de felul în care trebuie să dea mărturie și care trebuie să stăpânească toată viața lor creștină, acestea, cum am spus-o mai înainte, prin dragoste pot fi obținute. Apostolul începe de acolo, când se adresează lui Filimon: ”Mulțumesc Dumnezeului meu, amintindu-mi întotdeauna de tine în rugăciunile mele, pentru că am auzit de dragostea ta și de credința pe care o ai față de Domnul Isus și față de toți sfinții” (v. 4-5). Era plin de recunoștință față de Dumnezeu, deoarece, când se gândea la Filimon, putea să mulțumească pentru că dragostea lucra în inima lui. Această dragoste pentru toți sfinții, nu este lucrul important pe care suntem chemați să îl găsim astăzi? Sau poate aceasta ne caracterizează încă în mijlocul stării nenorocite în care a căzut, în zilele noastre, mărturia lui Dumnezeu? Vai! apostolul ar mai putea mulțumi Dumnezeului său auzind despre dragostea care este în fiecare dintre noi?

O problemă importantă, pe care o vedem repetându-se în același mod în epistole este că apostolul, în loc de a cerceta lipsurile creștinilor, se gândește întotdeauna în primul rând la ceea ce este bine la ei. Îi previne, îi muștră din partea lui Dumnezeu, dar niciodată nu începe o epistolă cu aceste îndemnuri. Chiar când trebuia să semnaleze o mulțime de nereguli care aveau loc în Corint, în adunarea lui Dumnezeu, și când nu le putea zice: Mulțumesc lui Dumnezeu pentru că sunteți credincioși, zice: Mulțumesc lui Dumnezeu pentru că nu vă lipsește nici un dar. În epistola noastră, ca peste tot, el recunoaște ce a lucrat harul și ce este Filimon pentru Domnul. El mulțumește pentru că a găsit, la acest drag ucenic, o calitate predominantă și care îl distinge. Această calitate este dragostea. „Am auzit de dragostea ta și de credința pe care o ai față de Domnul Isus și față de toți sfinții” (v. 5)

De ce această dragoste față de sfinți era atât de vie la Filimon? Pentru că era rezultatul credinței și dragostei pe care o avea față de Domnul Isus. Această credință, care este partea fiecărui creștin, nu este aici, ca în Epistola lui Iuda, învățătura creștină, ci ceea ce harul a pus în inimă pentru a o face să-L înțeleagă pe Hristos, acest dar care permite sufletului să apuce

FILIMON

obiectul pe care Dumnezeu îl pune înaintea lui. Dar credința lui Filimon, îl duse de prima dată în mijlocul dragostei. Ea nu era, ca pentru atâția creștini, o credință care răspunde numai la nevoile unui păcătos și Îl primește pe Isus ca Mântuitor. Credința lui înțelesese însăși esența divină, dragostea în Persoana lui Hristos. Filimon, urmărind îndrumarea credinței lui și întorcându-se la dragostea lui Hristos, o primise în inima lui prin Duhul Sfânt, și de acolo această dragoste se întinsese asupra tuturor celor care aparțineau Domnului. Acesta este secretul vieții noastre creștine individuale. „Am auzit de dragostea ta și de credința pe care o ai față de Domnul Isus și față de toți sfinții.”

Dragoste față de toți sfinții! Doresc mult, dragi prieteni să nu ne ocupăm în acest moment, de învățături; această epistolă nu conține așa ceva – să nu ne ocupăm de mărturia noastră colectivă – alte părți ale Cuvântului ne vorbesc adesea despre ea; - dar doresc ca această epistolă să producă, în mod personal, în fiecare dintre noi, dragostea practică corespunzând gândurilor lui Dumnezeu; și dacă, citind-o acest efect moral nu s-ar produce în inimile noastre, ar fi inutil pentru noi să continuăm lectura.

Dragostea lui Filimon se adresa tuturor sfinților. Când este vorba de relațiile noastre personale, ale unora cu ceilalți, nu este nici unul dintre frații noștri care nu are o parte egală de afecțiune în inimile noastre? Sau aceste inimi conțin într-adevăr neîncredere, răceală, amărăciune, resentimente, animozitate împotriva membrilor familiei lui Dumnezeu? Sau credeți poate că ceea ce ne caracterizează este o dragoste decurgând din credința în Hristos, deborând față de sfinți, și nu numai față de cei care sunt adunați în această sală? Din partea lui Hristos, fiecare dintre noi este obiectul aceleiași dragoste, neschimbătoare și desăvârșită. Ne-am luat dragostea de la această sursă? Să răspundem ca înaintea lui Dumnezeu, și să ne smerim înaintea Lui, dacă lucrurile stau altfel, pentru ca harul Lui să poată revendica starea noastră.

Dar dragostea lui Filimon nu se adresa numai celor din casa lui sau celor pe care îi cunoștea; era mult mai întinsă; se întindea la toți sfinții, fără a exclude pe nimeni; această dragoste, o luase din inima lui Hristos; de atunci inima lui, ca cea a Stăpânului Său, putea să străbată lumea întregă, oriunde se găseau sfinți.

Apostolul nu vorbește aici de dragostea care se adresează păcătoșilor pentru a le vesti Evanghelia. Despre aceea, el spune în altă parte: „Dragostea lui Hristos ne constrânge” (2Cor. 5:14), dar aici, este vorba de sfinți. Vai! această dragoste între creștini s-a răcit în așa măsură încât nu mai vor să mai audă vorbindu-se astăzi decât de dragostea care aduce oamenilor vestea bună a mântuirii. Nu cunosc decât simpatii naturale care unesc împreună membrii grupurilor pe care le-au format, și când inima lor creștină caută ocazional să depășească aceste limite este foarte repede întoarsă de prejudecățile sectare care au mai multă putere asupra ei decât libertatea Duhului.

Dragostea sfinților și dragostea pentru păcătoși, departe de a-și face rău una alteia, ar trebui să umble în înțelegere. Adunarea lui Dumnezeu, pe care o găsim în toate epistolele lui Pavel era marele subiect al grijii apostolului. Când vestea Evanghelia, chiar expunându-se pericolelor și îndurând suferințe de orice fel, inima lui era profund bucuroasă mai degrabă decât întristată și, dacă semăna cu lacrimi, recolta cu cântece de bucurie. Dar când era vorba de Biserică, suferea în inima lui. Grija pentru toate adunările îl cuprindea în fiecare zi. Dacă auzea că sfinții, în orice loc ar fi fost, umblau după gândurile lui Hristos, se așeza în genunchi și mulțumea; dacă erau în pericol sau umblau rău, din nou, se așeza în genunchi, dar plângând, și lupta pentru ei prin rugăciunile lui.

Trebuie să-i urmăm exemplul, dar trebuie să recunoaștem cu smerenie: comuniunea noastră cu Hristos, în dragostea sa față de toți sfinții, nu este într-adevăr departe de cea a lui Filimon? Trebuie să ne limităm la această constatare? Nu; această dragoste, dacă este pierdută

FILIMON

în Biserica privită ca un întreg, poate fi regăsită în mod individual ca urmare a unei profunde judecăți de sine. O inimă zdrobită, care are nevoie de îndurare, și chiar de a înțelege și de a aprecia bogățiile dragostei lui Hristos pentru a le arăta apoi. „Astfel încât comuniunea ta în credință să lucreze pentru cunoașterea oricărui bine care este în noi cu privire la Hristos” (v. 6) Filimon era continuu în comuniune de credință cu apostolul Pavel. Credința era pentru amândoi punctul lor de plecare; prin ea, aveau un scop comun. Filimon găsea la Pavel o inimă neîmpărțită cu privire la Hristos Isus. Acolo este secretul dragostei frățești; ea decurge din comuniunea pe care o avem cu Hristos. Pe de altă parte, apostolul recunoștea că inima mare a lui Filimon îi cuprindea pe toți sfinții, și adaugă: ” Pentru că avem mare recunoștință și mângâiere datorită dragostei tale, frate, fiindcă inimile sfinților au fost înviorate prin tine” (v. 7)

Remarcați din nou rolul dragostei, în această epistolă. Rezultatul activității lui Filimon în dragoste, este că inimile sfinților, ființa lor cea mai intimă, au fost înviorate. Dragi prieteni, dragostea noastră are acest caracter? Semănăm noi în trecerea noastră într-o completă renunțare de sine, într-un devotament total față de copiii lui Dumnezeu, acest parfum al dragostei lui Hristos care însuflețește, înflăcărează, înviorază sufletul tuturor fraților noștri? Ar putea apostolul să zică despre fiecare dintre noi: „Inimile sfinților sunt înviorate prin tine, frate?” Frate! Cum iubesc acest cuvânt dulce și tandru, exprimând atât de bine legătura vitală care ne unește în Hristos, care exprimă originea și țelul nostru comun; cu atât mai intim aici, cu cât nu este însoțit, ca în altă parte, de un adjectiv ca „preaiubit” pentru a-l face să iasă în evidență. Înțeleg, prin acest cuvânt simplu, tot ce era profund în sentimentele inimii apostolului pentru Filimon.

În versetul 8, intrăm chiar în subiectul epistolei:

„De aceea, având multă îndrăzneală în Hristos să-ți poruncesc ce se cuvine, datorită dragostei, mai degrabă te rog, așa cum sunt, bătrânul Pavel, iar acum și întemnițat al lui Isus Hristos...” (v. 8-9). Suntem aici în prezența a două principii. Amîndouă pot să producă ascultare.

Primul este autoritatea. Tații și mamele îl știu bine; prin acest principiu își obligă copiii să-i asculte. Apostolul avea, cum am văzut mai sus, o autoritate care îi dădea dreptul să ceară ascultarea creștinilor. Era într-un tot liber să se folosească de acest drept față de Filimon. Dar renunță la el pentru a da cale liberă dragostei. Dacă i-ar fi poruncit lui Filimon să primească un sclav fugăr, nu ar fi dat deloc avânt sentimentelor inimii fratelui său. Acesta din urmă ar fi ascultat fără îndoială, dar această ascultare nu ar fi putut schimba nimic în ce privește resentimentul pe care îl avea față de sclavul ingrăt și necredincios.

Al doilea principiu care produce ascultare este dragostea. Filimon, după cum am văzut, îl cunoștea și îl practica, dar apostolul îl îndeamnă aici să fie în acord cu sentimentele sale, în dificultatea prezentă. ”Datorită dragostei, mai degrabă te rog.” Nimic nu produce la copiii lui Dumnezeu o purtare conformă cu sentimentele lui Hristos, precum dragostea. Dacă din fire, autoritatea ia întotdeauna primul loc, dragostea îl ia întotdeauna pe ultimul. Pavel îl roagă pe Filimon. El, marele apostol al păgânilor, investit cu demnitatea unui trimis al lui Dumnezeu, el, a cărui viață Îl glorificase pe Hristos și cerea venerație și respect, vine la Filimon rugându-l stăruitor. „Datorită dragostei, mai degrabă te rog”, zice el, „așa cum sunt, bătrânul Pavel, iar acum și întemnițat al lui Isus Hristos” (v.9). Nu un apostol, ci un bătrân, un întemnițat. Avem milă de un bătrân, de un om în declinul puterilor sale; ne place să îi servești ca sprijin. Avem milă pentru un întemnițat, deși acesta nu se considera întemnițat al oamenilor, ci al lui Isus Hristos. Apostolul uită de demnitatea lui, se smerește în dragoste la picioarele lui Filimon, și cu toate acestea toată epistola lui este un ajutor, un ajutor pe care îl acordă acestui scump slujitor

FILIMON

al lui Dumnezeu. Acesta este caracterul prin care putem câștiga inimile fraților noștri, și îi putem face capabil să fie imaginea lui Hristos aici jos, producând în ei sentimente care sunt în acord cu Cel care este blând și smerit cu inima.

Apostolul ajunge acum la cererea lui cu privire la Onisim. Aici, veți fi frapați ca și mine de un pasaj din Deuteronom: ”Sa nu dai înapoi stăpânului său pe robul care a scăpat la tine de la stăpânul său. Să locuiască la tine... în locul pe care și-l va alege într-una din porțile tale, unde i se va părea lui bine; să nu-l asuprești” (Deut. 23: 15-16). Apostolul face aici exact contrariul a ceea ce poruncește legea să facă. Onisim era un sclav fugar care găsisese adăpost la Pavel. Legea poruncește, în aceste împrejurări, ca sclavul să rămână la cel care îl primise, fiindcă, dovedind că inima omului este răutăcioasă și rea, nu vroia să ofere prilej de răzbunare, dorințelor și instinctelor crude ale stăpânului. Dar aici, apostolul zice: „Ți l-am trimis înapoi.” De ce această contradicție? Pentru că domnia harului schimbă totul. Legea, fiind contrariul harului, nu-și putea închipui o natură nouă și dragostea lui Dumnezeu turnată în inima omului prin Duhul Sfânt. Sub har, toate relațiile aveau alt caracter. Viața nouă, în creștin, cunoștea și putea să practice dragostea. Apostolul însuși, atât de plin de dragoste, a putut să constate aceasta la Onisim, sclavul convertit, care se devotase lui în întregime; el cunoștea acest lucru în purtarea lui Filimon, a cărui dragoste înviorase inimile sfinților. Prin viața divină se formase astfel o legătură între apostol, Filimon și Onisim. Pavel putea deci să se bazeze pe această dragoste la alții pentru că dragostea lui era plină de încredere, crezând totul, sperând totul. Cum să pună la îndoială dragostea din inima lui Filimon? Cum să nu acționeze după acest principiu, și nu după lege, față de acest credincios slujitor al sfinților?

„Te rog pentru copilul meu, pe care l-am născut în lanțurile mele, pentru Onisim” (numele „Onisim” înseamnă „folositor”), „odinioară nefolositor ție, dar acum folositor și ție și mie”, și în versetul 20: „Da, frate, eu să am folos de la tine în Domnul.”

Folosul pe care vroia să-l aibă de la Filimon era să-l facă să-l primească pe Onisim, dar avea atâtă încredere în dragostea lui, încât zice: ”Pe care ți l-am trimis înapoi: pe el primește-l, care este inima mea”(v. 12). Filimon înviorase inimile sfinților; dragostea lui căuta întotdeauna să le vină în ajutor; îi încurajase, îi însuflețise, îi înveselise în diferitele lor nevoi. Apostolul nu îi cere același serviciu pentru el, personal; nu se gândește la sine; avea cu siguranță nevoie să fie înviorat, în închisoarea sa, de mărturiile dragostei pe care le primea din diferite părți, și cât de puține ca număr, pentru cel care își închinase viața lui Hristos, lucrării Sale și răscumpăraților Săi; dar când îi vorbește lui Filimon, nu are altă inimă în afară de Onisim. Pe acest sclav, necredincios și fugar, apreciat, în lumea de atunci, nu mai mult decât o vită ieftină numai pentru avantajele materiale pe care le putea aduce, îl consideră ca pe inima lui, ca pe ce avea cel mai intim în sentimentele lui. Credința se născuse în această inimă și apostolul fusese unealta acestei convertiri; Onisim devenise un copil al lui Dumnezeu și un copil al lui Pavel, care îl născuse în lanțurile lui. Legăturile materiale dispăruseră în fața legăturilor spirituale.

Onisim era un om nou. De aceea, apostolul zice: „Pe el primește-l, care este inima mea”, și mai departe: „Înviorează-mi inima în Hristos”. Și nu se îndoiește nici o clipă de ascultarea lui Filimon la chemarea dragostei. (v. 21)

Nu este minunat să asistăm la dezvoltarea afecțiunilor creștinești într-un suflet? Învățăm să le cunoaștem într-un mod cu totul particular în această epistolă a lui Filimon. De am putea constata și roadele vieții divine unii la ceilalți!

Apostolul zice apoi: „Eu vroiam să-l țin la mine ca să-mi slujească în locul tău în lanțurile Evangheliei; dar n-am dorit să fac nimic fără învoirea ta, pentru ca binele tău să nu fie ca de silă, ci de bunăvoie.” (v. 13-14). Cum se dă deoparte! Cât de puțin încearcă să-și păstreze privilegiul și autoritatea! El, marele apostol, se așază, ca să zicem așa, la picioarele lui Filimon

FILIMON

pentru a primi părerea lui. Aceasta este adevărata smerenie. Pentru noi care nu avem nimic din această autoritate apostolică, a ne coborî nu ar trebui să fie un lucru greu. Dar dragostea ocupă un asemenea loc în inima lui Pavel, încât se consideră mai prejos decât Filimon, chiar mai prejos decât Onisim, sclavul nedemn, pentru a-i putea sluji și pe unul și pe celălalt. Știe că prin constrângere, ești obligat să te supui, dacă prin ea nu se produce nimic în inimă; și că dragostea, coborându-se, numai ea poate face să se nască dragostea. Pavel vroia ca ceea ce îi propunea lui Filimon să nu fie efectul constrângerii, ci un act de bunăvoie și de voie liberă față de un sclav fugar.

„Pentru că, poate pentru aceasta s-a despărțit de tine pentru un timp, ca să-l ai pentru totdeauna; de acum nu ca rob, ci mai presus de rob, ca frate preaiubit mai ales pentru mine și cu atât mai mult pentru tine, și în carne și în Domnul” (v. 15-16). De aceea întâlnim peste tot dragostea în această scurtă epistolă! Pavel vrea ca Filimon să-l aibă pe Onisim pentru totdeauna, fie în carne, fie în Domnul. Era o legătură după carne între un stăpân și sclavul lui, pentru că acesta din urmă făcea parte din casa stăpânului său, dar ce era această legătură, comparat cu cea care îi făcea pe Filimon și pe Onisim frați în Hristos? Unul trebuia să-l aibă pe celălalt, nu pentru un timp, ci pentru totdeauna. Dumnezeu avusese un scop; se servise de nerecunoștința și de necredințioșia lui Onisim față de un stăpân bun pentru a-l pune în legătură cu Evanghelia și a-l converti, și acum apostolul i-l trimitea înapoi lui Filimon, pentru ca să se formeze între ei legături noi care nu puteau fi rupte nici de moarte, legături eterne.

Cred, dragi prieteni, că, în raporturile noastre unii cu ceilalți, uităm deseori importanța acestor legături. Frații, surorile în Hristos, sunt în relație potrivit cu prietenia după carne mai degrabă, decât potrivit cu cea a unei comuniuni formate prin Duhul Sfânt între membrii familiei lui Dumnezeu, între mădularele lui Hristos. Un asemenea lucru nu ar trebui să se întâmple niciodată. Aceasta nu înseamnă nicidecum că dacă vedeți un suflet care crește în dragoste, în evlavie, în devotament pentru Hristos, în cunoștință și în supunere față de Cuvântul Său, inima voastră nu poate gusta, într-o manieră specială, comuniunea cu el. Vedem aceasta în relațiile lui Hristos Însuși cu ucenicii Lui; o vedem și în această epistolă. Pavel era legat în mod deosebit de Filimon, pentru că era un om foarte devotat și evlavios; dar trebuie să fim în gardă, în adunarea lui Dumnezeu, împotriva legăturilor contractate de o comunitate de gusturi, de educație, de poziție socială, cărora le-am da întâietate față de legăturile eterne în Domnul.

„Ca frate preaiubit.” Acest sclav devenise, prin convertirea lui, fratele preaiubit al lui Filimon, obiect al unei afecțiuni deosebite cum era pentru Pavel. „Deci dacă mă consideri părtaș, primește-l ca pe mine” (v. 17). Ce mișcătoare sunt aceste cuvinte ale apostolului: Dacă mă consideri părtaș! Îi dă lui Filimon primul loc, locul de cinste în părtașie, și pune un asemenea preț asupra afecțiunii lui încât ia de bunăvoie locul al doilea. Mai mult, îi cere să-l primească pe sclavul lui ca pe el însuși, apostolul, știind foarte bine cum l-ar primi Filimon. Pune un preț imens pe caracterul produs de harul și de viața lui Dumnezeu în această ființă, altădată abjectă și degradată, și pune același preț pe caracterul lui Filimon.

„Iar dacă te-a nedreptățit cumva sau îți datorează ceva, pune aceasta în contul meu”(v.18). vedem că se presupune că Onisim l-a nedreptățit pe Filimon sau și-a însușit ceva ce aparținea stăpânului său. „Eu, Pavel, am scris cu propria mână: eu voi plăti; ca să nu-ți spun că și tu îmi ești dator”(v. 19). Aceste cuvinte: „Am scris cu propria mea mână” sunt foarte frapante. Deseori apostolul scrie cu propria lui mână, fie salutări, fie o întreagă epistolă, pentru a-i garanta și a-i acredita conținutul. Aici își asumă solemn față de Filimon, întreaga răspundere a faptelor pe care Onisim le-a comis. Nu înseamnă aceasta a imita caracterul lui Hristos care Și-a asumat față de Dumnezeu pentru noi, deplina și întreaga responsabilitate a tuturor faptelor noastre? A plătit datoria noastră până la ultimul bănuț. Asemenea sentimente la

FILIMON

apostolul veneau dintr-o inimă în comuniune cu cea a Domnului și care cunoștea valoarea jertfei Lui pentru ai Săi. Trăia atât de aproape de Mântuitorul încât era capabil să reproducă aceste trăsături. Ștefan nu făcea la fel când, sub loviturile celor care-l omorau cu pietre, Îl vedea pe Isus și vorbea cu El? Apostolul nu vrea să exercite o constrângere asupra lui Filimon și nu-i impune nimic, știind că nu se va sustrage de la datoria lui; de aceea zice: „Ca să nu-ți spun că și tu îmi ești dator. Da, frate, eu să am folos de la tine în Domnul: înviorează-mi inima în Hristos! Ți-am scris încredințat de ascultarea ta, știind că vei face și mai mult decât ce spun. Dar totodată pregătește-mi și un loc de găzduire, pentru că sper că, prin rugăciunile voastre, vă voi fi dăruit” (v. 20-22).

Înainte de a termina, dragi prieteni, aș vrea să vă pun o întrebare. Ce vă face să credeți că Filimon a ascultat ce i-a scris apostolul? Această epistolă nu ne informează asupra acestui punct, și totuși răspundeți: Nimeni nu mi-a spus-o, dar știu. De ce o știți, de ce trageți această concluzie? Pentru că vă luați siguranța din dragoste, și nu aveți nici o îndoială în această privință. Este imposibil, când vedeți acești oameni: apostolul cu o inimă arzând de dragoste, Filimon plin de dragoste și Onisim, slujindu-l pe Pavel în dragoste, cum un fiu își slujește tatăl, apoi consimțând să se înapoieze la Filimon pentru a-și relua jugul, dacă stăpânul lui hotărăște astfel – este imposibil, zic eu, ca răspunsul vostru să nu fie astfel! Filimon l-a ascultat pe apostol, pentru că îi unea o legătură de dragoste. Raporturile noastre individuale ale unora cu ceilalți, nu au alt secret: purtarea noastră personală nu trebuie să fie condusă decât de dragoste. Acolo unde ea lipsește, este ruină morală iremediabilă; acolo unde slăbește, Hristos este dezonorat și mărturia noastră își pierde orice valoare.

„Te salută Epafra, împreună întemnițat cu mine în Hristos Isus, Marcu, Aristarh, Dima, Luca, împreună – lucrători cu mine. Harul Domnului nostru Isus Hristos fie cu duhul vostru! Amin” (v. 23-25).

Epafra, în pasajele în care este amintit, are caracterul, fie de rob al lui Isus Hristos, fie de tovarăș de temniță al apostolului. Marcu fusese restaurat după ce cauzase despărțirea lui Pavel și Barnaba; era tovarășul de lucrare al apostolului, ca și Aristarh și Luca. Luca, doctorul preaiubit, îl slujise pe apostol în aproape toate călătoriile sale misionare. De la el avem acea minunată Evanghelia a caracterului uman al Mântuitorului. Dima, vai! citat și el cu Luca în Coloseni, a sfârșit rău: „Dima”, zice Pavel, „m-a părăsit, iubind veacul de acum” (2 Tim. 4:10). Ce sfârșit pentru un tovarăș de lucrare al apostolului! Iubise lumea și părăsise mărturia lui Pavel, întemnițat al lui Isus Hristos. Nu este un serios avertisment pentru noi? Mărturia Domnului esre incomparabilă cu dragostea lumii. Dacă această slujire cere renunțare, este însoțită de binecuvântări atât de bogate și de promisiuni atât de prețioase, încât numai o nechibzuință incalificabilă o poate părăsi. Mai mult, puterea pentru a umbla pe cale crește pe măsură ce înaintezi, și învierea spirituală se reînnoiește până la capăt, când inima se ocupă de Hristos, El Însuși dragoste, în fumusețea Lui proaspătă, strălucitoare și supremă.

Dima părăsise această cale!

Harul Domnului nostru Isus Hristos să ne păstreze pe ea! Să fie cu duhul nostru! Amin.